

EL

MÚSICA ■

Joan Dausà també es proposa omplir el Sant Jordi el gener de 2024

SALUT ■

Objectiu saludable: fer exercici un mínim de 30 minuts tres dies per setmana

MAGAZÍN Núm. 276

Divendres, 12 de maig de 2023

**RAÜL
GARRIGASAIT**

“Construïm uns discursos que estan per sobre de l’animalitat, però no deixem de ser animals”

ALBERT LLIMÓS

ENTREVISTA

RAÜL GARRIGASAIT

“La profecia és present al nostre món. Moltes notícies no parlen de coses que han passat, sinó de les que està previst que passin”

La imatge d'un senglar ens crida des de la portada de 'Profecia' (Ed. de 1984). Un senglar que baixa de Collserola i travessa Barcelona és el motor de tot el que passa a la darrera novel·la de Raül Garrigasait (Solsona, 1979). Des que es va donar a conèixer com a novel·lista amb 'Els estranys', va cridar poderosament l'atenció de crítica i lectors, tant en la narrativa de ficció com després en l'assaig.

**Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: Albert Llimós**

“A Barcelona no es tenia record que una bèstia com aquella hagués baixat mai tan avall”. Un senglar a les Rambles no, però en altres llocs de la ciutat és habitual. I al Solsonès, més. És de tota aquesta presència, d'on surt la novel·la?

A aquesta història hi arribo per les trobades habituals amb senglars, que n'hi ha per tot arreu del país, i els pagesos ho saben molt bé. A les zones més urbanitzades, com a Barcelona, hi ha també una presència dels senglars que baixen de Collserola. Per una banda, hi ha aquesta cosa estranya de trobar-te amb aquests animals que ja s'han acostumat a la gent. Poden estar voltant tranquil·lament per allà si veuen un grup de persones, pendents de si deixen alguna cosa per menjar. Han perdut la por i viuen de les deixalles de la ciutat. Viuen mig al bosc i mig a la ciutat.

Però darrere del fet actual hi ha tota una tradició. La cita inicial de la novel·la és un fragment dels salms bíblics que parla de senglars que es mengen la vinya.

A la Bíblia, hi ha salms com aquest que parlen del senglar com una encarnació del caos i la destrucció. A la mitologia clàssica grega també hi ha el senglar de Calidó, que és descrit com una gran bèstia que es menja els sembrats d'Eòlia i han de sortir a matar-lo. En la cultura popular també hi és: l'encaix d'aquests ullals del senglar és present en dracs com el de Solsona. Són senyal de salvatgia. Avui dia, per a la majoria de nosaltres, és encara la bèstia salvatge més grossa que tenim a prop. I per això és molt interessant per parlar dels límits entre natura i civilització, entre bosc i ciutat. Pensem que el nostre porc domèstic és la mateixa espècie, simplement l'hem seleccionat. Però si s'escapa i va a parar al bosc, s'aparella amb els senglars. Altra vegada és la trobada de la natura i la civilització.

Però hi ha molt més que senglars, a *Profecia*. Des d'històries de parella fins a conflictes familiars, o fins i tot la política...

La trama més important és la història familiar. D'una família trencada, un pare i una filla, amb l'esperança de la recomposició. Aquests personatges tenen moltes coses al seu voltant, i també el món que tenen dins del seu cap. Ell, l'Andreu, és un professor de veterinària expert en senglars, amb els quals té una curiosa relació entre científica i sentimental. La Dèbora, la seva filla, està estudiant llengües semítiques, i precisament estudia les profecies de la Bíblia. La seva ment està poblada d'imatges profètiques i sagrades. Això és el que dona el to del llibre: el món d'una naturalesa palpable, que es respira, i en contrast un món de paraules i imatges enigmàtiques. Al llarg de tota la novel·la, la Dèbora es baralla amb aquestes i intenta trobar-hi un sentit.

Les paraules contenen el futur. És la idea mateixa de la profecia.

El llenguatge profètic el trobem a la Bíblia, efectivament. Però a mi m'interessa perquè també és molt present en el nostre món. Avui quan obrim un diari veiem moltes notícies que no ens parlen de coses que han passat, sinó de les que està previst que passin: el que passarà amb la sequera i el canvi climàtic, les previsions de creixement o decreixement... I crec que això és més accentuat que en el passat, si mirem unes dècades enrere. És un llenguatge profètic diferent, perquè el discurs es justifica sobre una base científica, però el mecanisme lingüístic és semblant. Les profecies de la Bíblia, què deien?

En tinc presents unes quantes que anunciaven desgràcies, més que coses bones.

Exacte: us heu corromput, i us vindrà una plaga, us arrasarà un exèrcit o tindreu set anys de sequera. Nosaltres, quan parlem del canvi climàtic, diem el mateix: que hem explotat l'entorn amb desmesura i ho acabarem pagant.

T'empeny a una conversió, abans i ara...

La profecia convida a viure la teva vida pensant en el futur, a canviar. Has de capgirar la teva manera de viure perquè s'acosta un futur terrible, això és el que solen dir. És una angoixa que tenim. Ens situem en un futur... estadístic, que no sabem com serà. Per això tenen tant d'èxit les ficcions postapocalíptiques, que són un fenomen molt del nostre temps.

Però molta gent ja no creu en déus terribles que facin complir les amenaces profètiques.

Ara és la ciència. El déu més fort que tenim.

Potser que aclarim, però, que la seva novel·la no té cap to de lliçó moral?

No, i tant! A mi, em preocupava la nostra relació amb l'animalitat, que no vol dir només el bosc i els senglars, sinó la nostra pròpia animalitat. La que tots tenim a dins. I en la novel·la surt de diferents maneres. Sense cap intenció de donar una lliçó de la relació que hi hem de tenir, però sí presentant conflictes i tensions. La tensió que hi ha en una societat, per exemple, que ha deixat de tenir un contacte amb els aliments. Quanta gent hi ha avui que hagi mort un animal? Molt poca, encara que la majoria en menja. En quaranta anys hem passat de matar el porc a casa a no saber què és matar una bèstia. És el primer cop a la història que passa. Aquesta distància que hem anat creant ens està portant a un lloc una mica estrany... a no ser conscients del preu de les coses que mengem, o que tenim. No tinc cap lliçó, però m'agrada plantejar-m'ho.

La nostra relació amb el món animal és curiosa. En formem part, però a la vegada tenim un sentiment de superioritat sobre la resta d'espècies, no?

Hi ha una frase grega, un aforisme, que diu que l'home és l'únic animal superior a ell mateix. És animal, però es mira des de fora: es veu a ell mateix com un subjecte moral, lliure, racional. Tots sabem que som animals però no volem estar limitats per la biologia. Construïm uns discursos que estan per sobre de l'animalitat, però alhora no deixem de ser animals. Perquè si som animals, podem ser depredadors, oi? Igual que el llop menja ovelles. Però ens agrada més considerar-nos fora de la cadena tròfica. Aparentment, perquè després en formem part, com tot ésser viu. I les disputes entre món rural i món urbà formarien part d'aquestes contradiccions con-

“El conflicte bàsic és entre natura i civilització. Però volia que hi sortís la Bíblia, sobretot l'Antic Testament. Al llegir-lo avui ens sobta per la violència, però és un text contra la salvatgia: estableix manaments, fixa límits”

temporànies. Allò de quan a Solsona ens en riem dels pixapins.

La confusió d'avui és la que viuen dos adolescents de la novel·la (...) que van d'excursió a Collserola com si anessin a la selva, i quan troben un senglar se l'emporten a casa?

Sí, exacte. I en el rerefons de tot això hi ha qüestions com la de fins a quin grau de violència estem disposats a exercir per sobreviure. Hi ha personatges que es troben en una situació de tensió i reaccionen amb violència.

En un nivell més podríem dir quotidià, hi trobem temes com la instrumentalització política de tot el que passa. El professor especialista en senglars n'és la víctima.

Hi ha la instrumentalització, la política de les grans paraules buides, una certa impotència... Als polítics no els importa tant resoldre el problema, el dels senglars en aquest cas, com convertir-lo en objecte de grans declaracions, de grans principis aparents... Una part de la política d'avui, tinc la sensació que és una mena de neurosi de la bondat. I no de la bondat original de *fer el bé*, sinó de semblar bona persona. Hi ha una escena que passa al Parlament de Catalunya, que em sembla un exemple d'això: el nostre Parlament és especialista a voler resoldre tots els problemes de la humanitat, com si nosaltres portéssim tan bé els nostres.

La novel·la s'ambienta en un futur proper, l'any 2025, però hi ha encara alguna referència al procés.

Hi ha un ambient de malestar en tota la novel·la. Un ambient degradat, un punt decadent. I això per a mi respon a una vivència d'aquest moment, al que

ha vingut després del procés. Volia que hi hagués algunes al·lusions perquè ajuden a explicar l'atmosfera desil·lusionada, que viuen sobretot els personatges joves. Estava bé que hi hagués una parella d'al·lusions al fet. Tu pots llegir la novel·la tranquil·lament sense tenir-ho en compte, però m'agrada que les novel·les tinguin alguna cosa que les arrela en un moment i en un lloc. D'altra banda, el malestar que hi ha en la novel·la és el de la gent que no s'acaba de sentir protegida per l'Estat. No és perquè tinguin una ideologia molt clara, però sí que tenen una certa sensació d'intempèrie, de no sentir-te en un entorn polític reconfortant, ans al contrari.

Hi ha un moment fins i tot divertit, el d'un personatge que s'enfila en un fanal el dia de la proclamació de la independència...

Sí. Cau i es dona un cop mortal al cap, i la filla es consola perquè va morir pensant que Catalunya era independent. És que aquell dia va tenir un punt tràgic.

Les referències a la cultura clàssica, o les bíbliques, se'ls poden escapar a lectors –sobretot joves– que no tinguin aquest bagatge?

La novel·la està plena dels pensaments de la Dèbora, que tenen moltes d'aquestes referències. En alguns moments, són confusos, deliberadament confusos. Però crec que l'escriptura mateixa pot crear una atmosfera, encara que la persona en concret no s'hagi interessat per les profecies bíbliques, per exemple. Com a mínim tinc aquesta esperança. Parlant del que em diu sobre la gent jove i els seus referents culturals, em passa una cosa curiosa. Durant un temps, a la Universitat de Barcelona, vaig fer una assignatura de literatura a tots els estudiants de primer de les filologies. Una assignatura on feia literatura universal. Dedicàvem algunes classes a parlar de la Bíblia, en llegíem trossos i els comentàvem com a literatura. I passava una cosa molt curiosa: aquells joves de 17 o 18 anys que no havien rebut cap educació religiosa quedaven absolutament sorpresos. Per exemple, quan llegien la història d'Abraham, que rep l'ordre de Déu de sacrificar el seu fill Isaac.

Per a ells era descobrir-ho per primera vegada, és clar.

I els impressionava la força d'aquell text. Això és molt bonic: ells no han rebut la Bíblia com a text religiós, per a ells és un com qualsevol altre. I quan hi entren amb una mirada fresca, el que he vist és una reacció d'entusiasme, d'admirar-se de com pot haver-hi a la Bíblia uns conflictes tan intensos. Una cosa és la doctrina de l'Església, feta a través d'una llarga tradició teològica i filosòfica, però la Bíblia no és això. No té cap doctrina sobre la Trinitat, per exemple. És un text narratiu, que explica històries i que des d'un punt de vista literari és interessant. Crec que les noves generacions hi poden connectar. Hi ha les precedents, que en alguns casos han reaccionat en contra de la tradició religiosa per la mena d'educació que van rebre, i pot ser que no vulguin veure la Bíblia ni en pintura. Però els més joves ho poden mirar amb uns altres ulls.

Com si fos la mitologia grega... un relat mític més?

Sí. És clar que hi ha la idea que la Bíblia és el text de referència per al cristianisme. Però com que ningú no els ha explicat aquelles històries, la gent de la generació de la Dèbora hi arriba amb una mirada neta.

Partint d'un senglar que baixa les Rambles, déu-n'hi-do els conflictes que ens planteja sobre el món contemporani. Era la seva pretensió amb aquesta novel·la?

El conflicte bàsic és el de natura i civilització. Però la Bíblia volia que hi sortís. Sobretot l'Antic Testament, és un text que al llegir-lo avui ens sobta per la violència, és duríssim. Ens fa la sensació que ve d'un món primigeni, molt antic. Però alhora és un text que lluita contra la salvatgia: dona normes, estableix manaments, fixa límits. Aquesta tensió entre la salvatgia i l'ordre social és la mateixa sobre la qual està construïda la novel·la.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Sobre el problema de l'aigua

Portem uns anys amb seriosos problemes de sequera. Afecten l'agricultura i posen en perill el subministrament de boca pel notori esgotament de les reserves acumulades per abastir-la. Hi ha una part circumstancial en això a causa de l'oscil·lació natural de la pluviositat, però també l'evidència d'un problema de fons que té a veure amb l'escalfament global i un canvi climàtic que, com es veu amb molta diversitat de fenòmens, ja no és una possibilitat o un perill, sinó una realitat. Hem estat poc previsors en els efectes sobre el clima de la nostra activitat frenètica i la naturalesa ha començat a passar-nos la factura. I, certament, en poc temps sembla haver-hi una acceleració dels efectes que resulta angoixant. L'aigua serà cada vegada més un bé escàs i com a bé públic insuficient i de necessària dosificació haurà de ser tractat. Està escrit que en el futur immediat l'aigua en forma de pluja disminuirà, i encara que haguem estat poc previsors caldrà fer-hi alguna cosa. La bona notícia és que hi ha marge. Però disminuirà la possibilitat pel mal ús i pel malbaratament que venim practicant. Abordar el tema de manera profunda resulta ineludible pels poders públics. Sembla que els hagi agafat per sorpresa i amb el pas canviat. No han fet gaire més que campanyes voluntaristes per conscienciar-nos com a ciutadans, com si dels nostres hàbits en depengués la solució. I no és així.

Situem el problema. A Catalunya consumim anualment uns 600.000 milions de metres cúbics d'aigua, 500.000 milions dels quals són aigua de la xarxa. El

72% del total va a l'agricultura, el 9% a la indústria i, només, un 19% va al consum domèstic. Encara que tot es pot millorar, la indústria, a base de normatives, ha fet força bé la seva feina. La paga cara i està obligada a depurar i reciclar. En el consum domèstic, més enllà que no és sobrer filar més prim en els nostres hàbits, els que tenen nombrosos problemes de malbaratament són unes xarxes de distribució urbana, antigues i amb escàs manteniment, on es perd entre el 20% i el 30% de la que hi circula, segons visions més optimistes o

Caldrà plantejar-se el luxe de mantenir verds els camps de golf a l'estiu i omplir in comptables piscines privades

pessimistes. Fer més eficient i segura la distribució permetria un estalvi grandiosos. La partida gran de l'aigua amb molta diferència és el regadiu agrícola i el consum ramader. L'esforç més grandios de racionalització i eficiència s'hauria de fer aquí. No es tracta de posar en qüestió la importància econòmica i social de l'agricultura i la ramaderia, del que té de significativa aquesta activitat. Però el problema principal és aquí i no en la despesa que fem rentant-nos les dents. El preu irrisori amb què l'obtenen no ajuda. No hauria de ser acceptable el reg per aspersió o la practicada forma enca-

ra d'inundar els camps. Hi ha procediments moltíssim més estalviadors i eficients amb sistemes de gota a gota. Però per què invertir-hi si no hi estàs obligat.

Es podria avançar molt en un millor ús de l'aigua implantant de manera generalitzada la seva recuperació i reutilització, amb sistemes de recirculació. No ho podem fiar tot a l'aigua caiguda del cel. El concepte de claveguera on van a parar aigües grises i negres l'hauríem de desterrar. Gran part de l'aigua que utilitzem, de fet gairebé tota, adequadament tractada amb depuració biològica pot tornar a la xarxa o bé es pot fer servir en el regadiu. Si, és obvi, calen obres d'infraestructura, normes clares i decisions polítiques més previsoras i agosarades de les que hi ha hagut fins ara. El recurs al sistema de dessaladores del mar que hi ha qui creu que és la panacea només pot ser complementari, ja que els costos energètics en fan un sistema molt poc sostenible. El luxe de mantenir verds els camps de golf a l'estiu i omplir in comptables piscines privades que proliferen arreu caldrà plantejar-s'ho. Com també uns contingents turístics insostenibles a Barcelona o a les poblacions d'estiu, no només pel consum d'aigua, que no semblen gaire compatibles amb les necessàries restriccions estivals. El que no aporta res a tot plegat és un cert missatge de culpa que fan en aquest tema les autoritats en relació amb els ciutadans. Calen polítiques, inversions i mitjans per atacar l'arrel del problema i, si és possible, pal·liar-lo. Apel·la al voluntarisme culpable. En això, com en altres tantes coses, dona pel que dona.

Ares Escrivà Cruells

TRES VOLTES REBEL

El rei va nu

Si fins ara ja ho tenien complicat, als guionistes de *The Crown* se'ls gira feina per superar l'espòiler en forma de coronació que ha ofert al món la monarquia britànica. Quin dispendi, senyores i senyors, quin cúmul d'excossos rancis i obsolets, però confessem-ho: que entretinguts ens tenen els parents de la difunta Elisabet II! És impagable, la imatge de Carles i Camil·la provant de mantenir l'equilibri un cop calçades les respectives corones que, pel que diuen les males llengües, han estat tot un maldecap –mai millor dit– per a la reina consort. En tenia set per triar, expliquen, però ha calgut eixamplar-ne una i descarregar-la una mica perquè la missió triomfés. Salvats els obstacles, tampoc han faltat les carrosses ni les capes d'èrmini ni l'oli arribat del mateix Mont de les Oliveres –vegà, això sí– amb què s'ha ungit el rei rere unes pantalles com a part d'un

ritual que simulava ser íntim. Tota una pantomima del també cap de l'Església anglicana, que ha rebut, diuen que amb emoció, el petó i el jurament de fidelitat del fill gran, l'hereu del tron que ja té clar que no haurà d'invertir tanta paci-

Valdria la pena consultar al poble si vol finançar una institució que no serveix ni per covar ni per pondre

ència com son pare per arribar a la poltrona. Mentrestant, el seu germà Enric, el díscol, ha viscut la cerimònia incòmodament instal·lat en una tercera fila que compartia amb l'altra ovella negra, l'oncle Andreu, acusat de pederàstia. Com si alçar la veu mereixés el mateix

càstig que cometre un delictes fastigós. Què els passa, a les cases reials, que es cruspexen la família? Potser és la manca de preocupacions substancials, el que els estreny el cor de tal manera que no hi entra ningú més que la seva bèstia. Mirin, si no, els Borbons, que, si poguessin, s'eliminarien els uns als altres. La municció aniria a càrrec nostre, evidentment. Perquè mentre que al Regne Unit Carles III defensa la sostenibilitat amb un sarau de 113 milions d'euros, a Espanya una mostra d'estalvi és que la reina corsecada repeteixi dos cops un vestit que en val milers. Potser valdria la pena, d'una vegada per totes, consultar al poble si vol i pot finançar una institució que no serveix ni per covar ni per pondre. Els reis fa dècades que es passen despullats, però, com al conte, ningú de dins la bombolla és capaç de dir-los que facin el favor de tapar-se.

LLIBRES

NOTES DE LECTURA

Teresa D. Buhils

Conèixer Francesc Pujols

Amb *Geografia vital de Francesc Pujols* (Barcelona; Edicions Enoanda, 2023), Joan Cuscó aconsegueix trobar una perspectiva des de la qual recompondre un autor polièdric i discutit. Tant si se'l prenien seriosament com si se'l prenien a broma, el tot de Francesc Pujols i el conjunt de la seva obra quedaven fora del camp de moltes de les aproximacions que ha merescut. Certament, molts dels comentadors i dels estudiosos acadèmics han anat aclarint aspectes del ninot que el mateix Pujols o els seus sequaços (de l'alçada d'un Josep Pla o d'un Bladé i Desumvila) havien anat configurant: una baluerna incomprensible i, el pitjor de tot, que no valia la pena de mirar de comprendre sinó que simplement s'oferia per al gaudi o la irrisió. Doncs bé, a còpia de reeditar-ne obres introbables, de publicar inèdits i de mirar de fer-ne introduccions i estudis, Francesc Pujols i la seva obra

tornen a resultar un element de bon tractar.

Tota aquesta recent remoguda necessita, però, d'una crítica comprensiva i rigorosa perquè, com passava amb l'obra mateixa de Pujols en el seu moment, no se sap ben bé fins a quin punt es continua la facècia com a facècia o, el que és pitjor, es continua com a cosa seriosa, de manera que es dificulta que el que hi havia de real i efectiu en Pujols sigui reconegut. En tot cas, *Geografia vital de Francesc Pujols* de Joan Cuscó va en la línia adequada.

El llibre de Cuscó encerta en una perspectiva i la posa en pràctica en forma d'assaig. Aquesta

fórmula assagística l'allibera del pes mort de les notes i referències que sovint engavanyen els escrits d'aquesta mena, tot i que en algun cas la seva supressió crea alguna confusió en l'atribució de les cites. L'encert de la perspectiva fa d'aquest llibre un punt indispensable per a tothom que estigui interessat en Francesc Pujols i, encara més, per a tothom que estigui interessat en el sentit de l'arrelament d'una cultura. El text de Joan Cuscó reviu la posició de Francesc Pujols perquè la situa en l'espai concret i demostra com aquest posicionar-se o situar-se o localitzar-se de Pujols resulta una clau que explica la seva força creativa i la lògica del seu pensar. La bondat d'aquesta perspectiva aconsegueix situar Pujols en el punt central d'una geografia particular entre Barcelona i el Penedès, entre el pla del Llobregat i Montserrat. Encara més concretament: ens il·lustra d'un "camí de la vinya" que no és pas un "camí del bosc" però que en resulta contemporani.

Aquesta fita, Joan Cuscó l'aconsegueix aplegant les referències al més concret (el cep, el got de vi, els castells) amb el més nou de la reflexió científica o filosòfica. Cuscó sap fer jugar els elements vitals, històrics o espacials del context immediat de Francesc Pujols que permeten fer de la seva obra una lectura molt més arrelada –i gustosa, doncs– del que pot fer-ne una lectura de gabinet. Refent la geografia vital de Francesc Pujols, Cuscó aconsegueix també trobar sentits al gest de l'autor que volia fer de la seva torre de Martorell el centre d'una abraçada que aplegués la vinya i la indústria, l'esperit i la matèria. Un assaig de bon llegir, doncs, que pot encetar una estratègia de comprensió de Francesc Pujols i, també, de nosaltres.

GEOGRAFIA VITAL DE FRANCESC PUJOLS

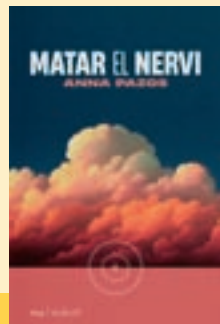
Autor: Joan Cuscó i Clarasó
 Editorial: Edicions Enoanda
 Lloc i any d'edició: Sabadell, 2022
 Nombre de pàgines: 84

NOVETATS EDITORIALS

'Viure ràpid'
 Brigitte Giraud
 Amsterdam

Amb *Viure ràpid*, Giraud va guanyar el Premi Goncourt de 2022, el màxim guardó de les lletres franceses. Un relat en què aquesta escriptora de Lió gira la mirada vint anys enrere, quan la seva parella va perdre la vida en un accident de moto. La casualitat o el destí el van portar a aquell final? Imprevisible o inevitable? Una novel·la intensa com el seu títol, la primera que li ha estat traduïda al català.

'Matar el nervi'
 Anna Pazos
 La Segona Perifèria

Esriptora i documentalista, la barcelonina Anna Pazos debuta amb aquesta obra de no-ficció, on parla de la seva vida des del moment en què inicia una fugida endavant, per escapar d'una vida anodina. De Jerusalem fins a Nova York, de relacions intenses a descobriments personals, Pazos mostra un pols narratiu precís a l'hora d'explicar com va voler matar el nervi. Que encara no ha mort.

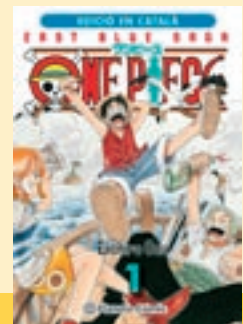
'La filla de la bòbila'
 Ascen Capel
 La Campana

Una novel·la ambientada als anys vint del segle passat a Lleida. La protagonista, la Lola, és la gran de sis germans i es veu empenya a ajudar el seu pare en l'empresa familiar, una bòbila. De la comptabilitat al carro, del carro a portar un camió. Una feina que en aquell moment està considerada poc pròpia de dones i que provoca enrenou. Fins on estarà disposada a aguantar la Lola?

'Seixantisme'
 Marta Vallverdú
 L'Avenç

Als anys 60 es conforma una determinada identitat cultural catalana, que intenta estar en contacte amb el que passa al seu entorn, malgrat la dictadura. Un moviment que l'autora analitza, a partir d'entrevistes amb els que el van protagonitzar. El *seixantisme* marca, en part, la identitat cultural d'avui al país. Aquest assaig ha obtingut recentment el Premi Serra d'Or en l'àmbit d'assaig.

'One piece'
 Eichiro Oda
 Planeta Comic

Finalment, ja ha arribat al català *One piece*, la mítica sèria manga que va començar a publicar-se al Japó l'any 1997 i que és present aquí des de 2006 en la seva versió *anime*. La seva influència en els aficionats al gènere és comparable a la de *Bola de drac*, tot i que mai s'havia pogut llegir en la nostra llengua la història de la gran Era Pirata i d'en Ruffy amb els seus superpoders.

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

276

LÈXIC

Fem-ne cinc cèntims!

Fer moixoní ha resultat ser l'expressió menys coneguda de les trenta que es van proposar aquest any per a la campanya "A l'abril, cada paraula val per mil". Les expressions amb el verb *fer* que proposàvem des del CNL d'Osona –amb l'objectiu de recordar-les, fer-les presents als aparadors o, simplement, parlar-ne– feien pensar a qui les llegia quina de les tres opcions era equivalent al significat de la locució.

Fer un pensament, fer safareig o fer un cop de cap van tenir molt bons resultats en les respostes. Per contra, *fer moixoní* ha estat la més difícil de deduir, seguida de *fer salat, fer un misto* i *fer dissabte* (empataades), i la cinquena en discòrdia és *fer goma*.

Fem-ne cinc cèntims de totes cinc!

Fer moixoní: *moixoní* és una expressió utilitzada per imposar silenci. És un derivat popular de *moix, moixó*, en el sentit de 'silenciós', com el gat que s'esmuny sense fer soroll. Seria equivalent a *fer mutis*.

Així doncs, si volem dir que es faci silenci podem dir: "Moixoní!", o bé "Mutis!", o bé "Muts i a la gàbia". Tot plegat seria el mateix que dir: "Calleu!".

Fer salat: expressió que significa 'arribar tard'. L'origen és incert, però es pensa que podria tenir relació amb el fet que quan un menjar és salat, ja has fet tard: no hi ha res a fer. Una expressió equivalent és *arribar a misses dites*.

Fer un misto: fer un xut defectuós en què es dona un cop tangencial o d'esquitllada a la pilota que recorre una distància molt curta. Probablement el seu origen prové de l'anglès *miscue* (literalment 'fallar el [cop de] tac') originat en el billar, assimilat popularment amb l'acció de rascar un misto per encendre'l. També es pot dir *fer misto o fer mistos*.

Fer dissabte: Fer la neteja i endreça de la casa, d'una habitació, etc. "Demà, que no has de sortir, farem dissabte. Fer dissabte d'una habitació." L'origen de l'expressió es remunta a l'edat mitjana, en

què els jueus feien festa el dissabte i els cristians la feien el diumenge. Justament en època de conflictes els jueus feien enrenou de neteja el dissabte per fer veure que no seguien la prescripció jueva. Així doncs, l'enrenou de neteja es va associar a l'expressió *fer dissabte*, que avui dia es pot fer qualsevol dia de la setmana.

Fer goma: expressió que significa exhibir-se públicament. Sembla que la locució té l'origen en les persones que es posaven goma als cabells, a les toques, per arreglar-se. D'aquí ve goma, que en català vol dir 'un conjunt de gomosos' i 'ostentació del gomós'. *Gomós* és un home exageradament curós en el vestir, que segueix rigorosament la moda. Altres locucions sinònimes serien *fer el merda, fer el tifa o fer el fatxenda*.

Fem un pensament o un cop de cap i mirem de fer-les servir, provem d'incorporar-les a la nostra parla per fer-la més variada, per donar-hi més color i, en definitiva, per recuperar expressions populars.

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

EMPRESA FAMILIAR

Jordi Tarragona, conseller de famílies empresàries

Fidelitzar accionistes

L'empresa familiar no pot ser una gàbia daurada de la qual alguns socis voldrien sortir i no poden fer-ho. S'ha d'establir un mecanisme de sortida que sigui just per al que se'n va i viable per a l'empresa; perquè mai sabem a quin costat de la taula ens pot portar el futur, i perquè no és el mateix pagar un milió al comptat que en deu anys. I al mateix temps que s'estableix el mecanisme de sortida s'ha d'implantar un pla de fidelització perquè no es vulgui creuar la porta.

La sortida de socis a vegades és una bona solució per evitar conflictes, però en moltes ocasions és perjudicial per a l'empresa, ja que es poden perdre capacitats personals (els que no treballen al negoci també poden –i duen– aportar) o econòmiques. La sortida d'un soci pot detraure recursos bé sigui perquè és per dimensió en fer una escissió, diners per comprar les accions per la mateixa societat o via dividend perquè ho facin els socis a títol personal.

Igual que a l'empresa es planifica la formació i fidelització dels col·laboradors, per tal que aportin i no se'n vagin, perquè els clients estiguin contents, tornin i ens recomanin, s'ha d'estructurar i executar un pla d'accions perquè els accionistes estiguin orgullosos de ser-ho i vulguin continuar-hi.

El primer pas d'un pla de fidelització és segmentar el públic objectiu, no és el mateix la tieta de 82 anys que el nebot de 22. El segon és tenir clar que la gent es mou pels seus motius no pels nostres. Moltes vegades els que treballen al negoci obliden que la resta d'accionistes poden tenir un punt de vista i interessos diferents, i legítims. La millor forma de conèixer els motius és preguntant, de forma empàtica, no com un interrogatori policial. Un extern pot ajudar a fer aflorar les veritats.

Per descomptat que els diners són molt importants (quan no hi ha farina, tot és *mohína*); com deia Fernando Lara "no hi ha empresa familiar que aguantí dos Nadals sense dividends". Però per fidelitzar de veritat cal arribar al cor, fer que els accionistes coneixin, estimin i estiguin orgullosos de la seva empresa familiar. I això es fa actuant amb antelació, plantant la llavor en el moment oportú –que no és el de la collita.

Cada cop més tenen importància els temes de responsabilitat social corporativa, des dels mediambientals fins als de tracte de les persones. Com se sentirien els accionistes actuals i futurs si a les notícies aparegués un reportatge sobre l'actuació de la nostra empresa familiar en aquests àmbits?

Planificar vol dir establir fites i calendari responsables i pressupost. Les noves tecnologies faciliten mantenir informada la família del que succeeix a l'empresa, a pesar de la distància (cada cop més accionistes viuen en un altre continent), i recollir opinions.

El consell de família pot ser un òrgan adequat per a aquesta tasca de fidelització, coordinat amb l'empresa. La família Fisas-Guixà tenen dissenyat amb detall un pla de fidelització dels accionistes futurs de La Farga Lacambra; els Osborne fan dos *road-shows* anuals, perquè les juntes d'accionistes són massa formals per enamorar els seus 350 accionistes familiars. Però fidelitzar no és només qüestió de les grans empreses, també ho és de "la botiga de la cantonada" si aquesta vol perviure sent de la família.

Hi ha qui deixa en mans de l'astrologia el futur de la continuïtat de l'empresa familiar, però els empresaris familiars responsables saben que han de planificar amb antelació tenint en compte les conseqüències futures de les decisions presents, en l'àmbit empresarial i familiar.

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jaume Espuny

PERCY SLEDGE 'Blue Night'

Virgin, 1994

Percy Sledge s'associarà per sempre amb "When a Man Loves a Woman", una balada carregada d'emoció que va triomfar moltíssim als anys seixanta. Ell era una de les figures del soul d'aquella dècada, juntament amb Otis Redding, Aretha Franklin, James Brown o Wilson Pickett. Però a mitjans dels setanta amb prou feines venia discos i va desaparèixer del mapa fins que a finals dels vuitanta "When a Man Loves a Woman" es va començar a sentir per tot arreu, des de pel·lícules fins a anuncis de televisió. I el van deixar tornar a gravar. El seu retorn va ser el 1994 amb aquest *Blue Night*, un disc preciós que no va tenir gaire èxit tot i que alguns crítics asseguraven que era un dels millors de l'any. La veu de Percy Sledge, que ja tenia 54 anys, estava intacta, sonava tan bé com 30 anys abans. La majoria de les cançons són balades apassionades, la seva espe-

cialitat de sempre. I entre els músics, tres grans guitarristes: Bobby Womack, Steve Cropper i Mick Taylor, que en el seu moment va formar part dels Rolling Stones. Entre les 11 cançons destaquen "Goin Home"; "The Gran Boulevard", amb un orgue insistent i perfecte, i "Blue Night", que dona nom al disc. Però sobretot, una versió encantadora de "I've Got Dreams to Remember", una antiga balada escrita per Otis Redding, que tanca el disc. Percy Sledge va morir l'abril del 2015 als 73 anys.

NOTES

Joan Dausà també s'atreveix amb el Palau Sant Jordi

Oques Grasses, Sopa de Cabra, Zoo, la Companyia Elèctrica Dharma... Al llistat de grups nostrats que aquests últims mesos s'han atrevit i han omplert el Palau Sant Jordi ara s'hi afegeix Joan Dausà, que hi actuarà el 20 de gener del 2024 per tancar la gira dels 10 anys del *Jo mai mai*. En un principi, quan fa tot just una setmana va anunciar el concert, estava previst un aforament de 8.000 espectadors però al veure que en només sis hores ja havia venut el 75% de les entrades els promotors finalment han decidit obrir tot el recinte sencer (des d'aquest dimarts al vespre ja es poden fixar les noves localitats). Per commemorar l'aniversari del *Jo mai mai*, Dausà no només ha anunciat el concert al Palau Sant Jordi sinó que també ha publicat un nou doble senzill, *Jo mai mai 10 anys* (Promo Arts Music, 2023), que inclou una actualització d'aquella peça i una continuació amb *Judit*. A aquesta nova cançó els personatges es retroben després de 10

anys i, pel que s'intueix a la lletra, sembla que aquella nit la passen junts tot i que el final queda de nou una mica obert. Evidentment que *Judit* serà una de les peces que sonaran al Sant Jordi en un concert que també servirà per celebrar la primera dècada de Dausà damunt dels escenaris i repassar tots els seus grans èxits, des de *Jo mai mai* fins a les festives *La gran eufòria*, *Tot anirà bé* o *Ho tenim tot*. I després, aturada "indefinida" per preparar un nou treball.

EL TEST Edu Vergés

Primer instrument que vas aprendre a tocar? La guitarra elèctrica. **Primer grup del qual vas formar part?** Vaig començar a tocar de ben jove, als 13 anys, amb el meu cosí en una banda de versions de rock català. Ens dèiem Rock a la Faixa. **Primer disc que et vas comprar?** *The Incredible Jazz Guitar of Wes Montgomery*. **Quants discos tens?** A l'Spotify milers de milions, tot i que penso que pot arribar a ser contraproduent. **Salva'n tres.** *Joe Pass & Ella Fitzgerald Again*, l'àlbum de debut de Martí Mitjavila Trio, que encara no s'ha publicat, i *Silk Sonic*, el grup de Bruno Mars i Anderson Paak. **Un concert (com a públic) per recordar.** Red Hot Chili Peppers a l'estadi Olímpic.

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

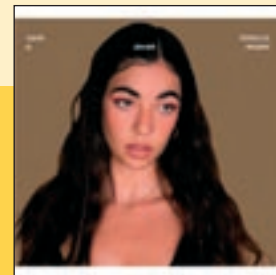
STAY HOMAS 'Homas'

Amb la publicació del seu segon disc el trio format per Guillem Boltó, Klaus Stroink i Rai Benet deixa enrere el capítol de "fenomen mundial del confinament" per passar a ser, simplement, un grup que factura bones cançons de pop. A l'àlbum n'hi ha 14 amb l'amor i el desamor com a eix temàtic central despulades del remolí d'emocions lligades a la maleïda covid. I sí, és evident que el naixement de Stay Homas és de les poques coses positives que ens ha deixat la pandèmia. Sense covid, els tres músics encara estarien tocant a Buhos i Doctor Prats.

MAGALÍ SARE & MANEL FORTIÀ 'Re tornar'

El duet format per la cantant Magalí Sare i el contrabaixista Manel Fortià torna amb un recull de deu cançons basades en rutes marítimes i folklore iberoamericà que emocionen i trenquen amb totes les fronteres estilístiques. El disc s'obre precisament amb *Tornar*, una adaptació del conegut tango de Carlos Gardel *Volver* traduït al català i que ha servit d'inspiració per batejar un treball fresc i madur on la part instrumental ja no es limita al contrabaix de Fortià sinó que creix amb percussió, flautes, baix i ukeleles. I tot guiat amb un far: la veu de Sare.

SARA TERRAZA 'Ja ploraré després'

Terraza va debutar com a cantant solista el 2013, amb 17 anys, al programa *Oh Happy Day* de TV3. Era una de les integrants del cor Geriona. Tres anys després va editar un primer EP sota el nom de *Sara Terraza & The Black Sheep* i ara, gràcies a una campanya de micromecenatge, presenta el seu primer llarga durada produït per Dani López. Un disc de pop amb pinzellades de jazz amb un univers sonor molt variat on plasma, a través de les seves composicions, la transició que ha patit els darrers anys, tant en l'àmbit personal com musical.

SALUT

Eva Remolina / AMIC

El massatge amb pedres calentes

És una tècnica de massatge que implica l'ús de pedres calentes per aplicar pressió i calor en diferents parts del cos. Aquesta tècnica s'ha utilitzat durant segles en diferents cultures per a alleujar el dolor i la tensió muscular, així com per millorar la circulació i la relaxació general

Aquest massatge generalment comença amb la col·locació de pedres calentes en punts estratègics del cos, com la columna vertebral, les mans, els peus, l'abdomen i la cara. Les pedres solen ser de basalt, un tipus de roca volcànica que reté bé la calor.

Una vegada col·locades les pedres, el terapeuta usa tècniques de massatge tradicional per treballar les àrees del cos on es col·loquen les pedres, les quals han aplicat pressió addicional i calor als músculs, i han ajudat a relaxar i afluixar la tensió muscular.

A més de la relaxació muscular, la teràpia de pedres calentes també pot proporcionar altres beneficis. Alguns d'aquests inclouen:

■ ALLEUJAMENT DEL DOLOR

La calor i la pressió de les pedres ajuda a alleujar el dolor muscular i articular. La teràpia de pedres calentes s'ha fet servir per tractar sobretot maldecaps i d'esquena i artritis.

■ MILLORA DE LA CIRCULACIÓ

La calor ajuda a dilatar els vasos sanguinis, la qual cosa augmenta el flux sanguini en tot el cos. Això pot ajudar a millorar la circulació i reduir la inflor.

■ REDUCCIÓ DE L'ESTRÈS

Aquesta teràpia és una experiència molt relaxant i redueix l'estrès i l'ansietat, de manera que promou una gran sensació de calma.

■ MILLORA DEL SOMNI

La majoria de les persones que reben un massatge amb pedres, manifesten que se senten més relaxades i que els resulta més fàcil agafar el son a la nit.

■ DESINTOXICACIÓ

La calor de les pedres calentes pot ajudar a millorar la circulació limfàtica i promoure l'eliminació de toxines del cos.

En general, la teràpia de pedres calentes pot ser una tècnica de massatge molt efectiva per a alleu-

jar la tensió muscular, reduir l'estrès i millorar la circulació. No obstant això, com amb qualsevol tècnica de massatge, és important parlar amb un terapeuta de massatge qualificat abans de sotmetre's a aquesta teràpia, perquè pot ser contraproduent per persones amb problemes circulatoris o de sensibilitat a la calor.

AMIC

Cal fer exercici un mínim de 30 minuts, tres dies a la setmana

Les conseqüències del sedentarisme en el nostre estat de salut són de sobres conegudes. Per això, és fonamental la pràctica regular d'exercici físic, durant un mínim de 30 minuts al dia tres vegades a la setmana.

Si som dones, i el que volem és tonificar el nostre cos, a casa podem fer exercicis per desenvolupar base muscular. Alguns exercicis són:

■ STEP

Si no comptes amb un aparell específic, fes servir un graó o un banc baixet. Per tonificar cames i glutis has de pujar primer amb una cama i després amb l'altra, mantenint l'esquena recta i donant suport a la planta del peu per complet.

■ ELEVACIÓ DE CAMES

De panxa enlaire sobre l'estoreta, posa les mans al costat dels costats i junta els peus elevant les cames. En baixar les cames, no has de tocar a terra (i en pujar, millor que no les posis a 90 graus).

■ TONIFICAR ELS BESSONS

Has de col·locar les mans sobre una taula i, mentre et poses de puntetes amb una cama, has de pujar l'altra i doblegar-la fins a fer un angle recte. Has de fer-ho 25 vegades amb cada cama.

■ DEFINIR ELS MALUCS

En els malucs sol acumular-se el greix, en el cas de les dones. Per definir-les, tomba't de costat a l'estoreta i recolza el cap al palmell de la mà; puja la cama de dalt el màxim, i baixa-la a poc a poc, sense arribar a tocar a terra per tornar a pujar-la. Controla l'esquena i el maluc durant tot l'exercici. Has de fer tres sèries de 15 repeticions, primer amb una cama i després amb l'altra.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

BENEFICIS I IMPOSTOS ESPECIALS

L'impost extraordinari sobre els interessos i comissions de la banca no ha provocat, almenys en aparença, els efectes devastadors que el relat de les principals entitats (i els seus coristes) anunciava sobre els seus beneficis. Ben al contrari, els resultats declarats en el primer trimestre revelen un creixement del 14% en els resultats de la banca que cotitza a borsa, que representa el gruix del sector. En aquest bon comportament hi influeix principalment el nou escenari amb tipus d'interès elevat. Però després del que s'havia sentit, i el que es continua sentint, sobre l'efecte de l'impost en el compte de resultats no resulta difícil concloure que, o bé no n'hi havia per tant, o bé que la banca ha buscat mecanismes alternatius per preservar els beneficis. Si són alternatius, necessàriament hi ha d'haver alguns tercers que paguin la festa. Els tercers són els clients.

Si la resposta és que no n'hi havia per tant, seria una nova demostració que s'ha posat la bena abans de la ferida amb l'efecte col·lateral de presentar un govern àvid de perjudicar el sector bancari i, per extensió, de tota l'economia. No és una hipèrbol·le: així ho han manifestat les patronals bancàries, els sectors al·lèrgics a qualsevol tipus d'impost i alguns partits de l'oposició. Un trimestre és poc temps per arribar a conclusions fermes, però les dades són indicatives: ni la banca ha entrat en pèrdues ni l'economia (en termes d'evolució del PIB) ha entrat en recessió. No es pot dir que hagin arribat les set plagues d'Egipte que anunciaven els profetes de l'apocalipsi de capçalera.

Les dades són clares. En el primer trimestre, la gran banca espanyola ha obtingut beneficis per valor de 5.700 milions d'euros, i això representa un creixement de gairebé el 14% respecte del mateix període de l'any passat. En total, han pagat 1.120 milions d'euros corresponents al nou impost. Si se sumés la totalitat d'aquest impost als beneficis obtinguts, el creixement hauria estat del 23%. Però, ja sense l'impost, s'ha arribat a un benefici rècord. S'ha aconseguit a cavall d'una recuperació del negoci per la via de l'augment dels interessos cobrats per productes com les hipoteques o els crèdits a les empreses,

sense, en canvi, recuperar ni poc ni gens la remuneració als dipòsits. El resultat de tot plegat és que el marge per interessos ha pujat en més de 4.000 milions d'euros en un any, fins a arribar a superar els 19.000 milions d'euros. En el període amb tipus d'interès baix, la manera que va trobar la banca per compensar la frenada de negoci va ser aplicar més comissions. Quan els interessos han començat a pujar, les comissions s'han mantingut, de manera que també computen com a resultats favorables una bona part dels 6.000 milions d'euros que s'han ingressat per aquesta via. Aquesta xifra suposa un increment del 7% respecte al mateix període de l'any passat, però seria injust no aclarir que en la majoria s'han aplicat en l'operativa internacional, i no pas en la interna, de les entitats.

Les crítiques de la banca a l'impost, que d'altra banda també han portat als tribunals, parteix de la constatació que ha estat en el moment en el qual el mercat recuperava una normalitat perduda durant gairebé una dècada de tipus d'interès a zero, ha hagut de sortir el govern de torn a tallar les ales del creixement. Tan cert és que la banca ha tingut limitat el marge de moviments durant aquest període de tipus d'interès baix com que en tots aquests anys ha obtingut resultats positius i ha fet repartiments generosos de dividends. I tan cert

com que ha tingut sota els peus una catifa vermella per avançar en un procés de concentració amb el patrocini públic d'un rescat multimilionari del qual no s'ha recuperat ni un 10%. A alguns profetes de l'apocalipsi no els agrada que aquest sigui un retret recurrent al sector, però obviar-lo és el mateix que abraçar-se a una falsedat.

Mentrestant, hi ha algunes dades que aporten llum sobre l'evolució dels resultats de la banca en aquest primer trimestre. Les dades, les cita el diari *Público* a partir dels informes del Banc d'Espanya: les entitats financeres estan fent noves hipoteques a un tipus d'interès mitjà del 3,45%, età cobrant entre un 8% i un 9% en els crèdits al consum i més del 4% en els préstecs a les empreses. En canvi, els dipòsits particulars tenen una remuneració mitjana del 0,08%; els de les empreses, un 0,27%. Aquest diferencial és clau. Sumat a les comissions el marge dona per aquests resultats de gairebé 5.700 milions d'euros de beneficis, encapçalats pel Banc Santander amb 2.251 milions i un 1% més de guanys que l'any passat, que era el seu rècord en un primer trimestre. El BBVA 1,846 milions, un 39% més. CaixaBank, 851 milions, un 21% de creixement. Només el Banc Sabadell i Unicaja han vist reduïts els beneficis i podrien culpar el nou impost si no fos perquè l'entitat andalusa arrossega altres problemes.

Davant d'aquesta situació, el president de l'Associació d'Usuaris Financers, Antonio Luis Gallardo, arriba (en el ja esmentat informe del diari *Público*) a una conclusió que no és gaire difícil: "Qui està pagant l'impost de la banca és el client, a qui no reumuneren els dipòsits." I un avís per a navegants que plana en l'ambient: en l'actual context de pujada de tipus d'interès, la possibilitat que hi hagi famílies que no puguin atendre els pagaments de les seves hipoteques o els seus crèdits creix. Una raó perquè les entitats d'estalvis comencessin a dotar-se de fons per prevenir impagaments. No s'està fent. Els accionistes ho celebraran quan arribin els dividends, però si el risc s'acompleix, algú haurà de cobrir els impagaments. No és pessimisme. És memòria.

INDICADORS

Menys hipoteques

Els préstecs hipotecaris per comprar habitatges van caure el 29,4% al març en comparació amb el mateix mes de l'any passat, fins als 4.520, segons les dades de l'Observatori del Col·legi Notarial de Catalunya. Es tracta del descens interanual més pronunciat de l'últim any, que confirma la tendència a la baixa en la concessió d'hipoteques derivada de les pujades dels tipus d'interès.

Salaries per sota de l'IPC

Els salaris pactats en conveni van pujar de mitjana el 3,08% fins al l'abril, xifra superior a la registrada al febrer (3,06%) segons dades extretes de l'estadística de negociació col·lectiva del Ministeri de Treball i Economia Social. La pujada salarial mitjana pactada fins a l'abril se situa un punt per sota de la dada avançada de la inflació mitjana de l'abril, que ha baixat al 4,1%.

ALEGRIA INTERIOR

Jordi Soler / jordi@alegriainterior.com

‘Shogonai’

De petit, quan els meus pares em portaven al circ, he de reconèixer que l'actuació dels pallassos no era precisament el que més em cridava l'atenció. El que realment em captivava era la capacitat que tenien els equilibristes per caminar per damunt d'una corda sense caure, i a més havent d'aguantar una immensa barra transversal. En aquell curiós artefacte jo no hi veia un altre propòsit que el d'afegir més dificultat a l'espectacle i un impediment per agafar-se a la corda en cas de caiguda. Recordo que el mag de les alçades solia començar el seu recorregut caminant, a continuació seguia amb la bicicleta d'una sola roda i acabava amb alguna pirueta que feia tallar la respiració durant uns segons. Fins que finalment jo no el veia tornar a la seva plataforma de sortida no parava d'alternar l'emoció amb la preocupació.

Més tard vaig esbrinar que l'èxit de la funció no era tant una qüestió de màgia sinó que era més aviat una bona combinació de física, hores de pràctica i molta perícia. Resulta que el pes de la barra repartit a parts iguals a cada banda del funàmbul era el secret que li donava l'estabilitat i el punt d'ancoratge per no caure sobre la xarxa de seguretat.

No és difícil identificar-nos amb aquest

personatge i reconèixer en el seu espectacle una metàfora de les nostres vides. A vegades ens toca caminar per la corda fluixa, o perdem el nostre centre i caiem de més o menys alçada amb tot el que això comporta. No tots els recorreguts són nets i exitosos. També cal preveure els entrebancs, les pors o els imprevistos. Dit d'altra manera, cal estar preparats per als aplaudiments però també per a les trompades.

La societat en la qual vivim té la tendència a enfocar-nos sempre cap a l'èxit i ens mostra contínuament un model de persona triomfadora. Sigui a través d'esportistes d'elit, actors famosos o empresaris rellevants el missatge encobert que sempre rebem és que cal ser els millors. Tanmateix, la nostra realitat diària ens ensenya que això no sempre és així. En aquest sentit, al Japó, una vegada més, tenen una paraula per identificar allò que potser no està prou ben vist en la nostra cultura occidental. La paraula és *shogonai* i el seu significat vindria a ser quelcom semblant a “no es pot evitar” o “la vida és així i l'hem d'acceptar tal com ens arriba”.

A primer cop d'ull es pot interpretar com una crida a la resignació, rendició o postura passiva davant una dificultat imprevista, però el seu sentit real és molt diferent. *Shogonai* és la clau per no quedar-nos atrapats en la lamentació quan hem estat objecte d'una desgràcia i ja no podem fer res per reparar-la. Aquesta paraula també ens ajuda a treure un aprenentatge de la situació viscuda i començar abans en les tasques de reparació, ja que no invertim esforç a trobar culpables o fer-nos les víctimes. D'aquesta manera el nostre estat d'ànim es debilita menys i els pensaments s'enfoquen més cap a la futura solució o alternativa que no pas cap a la tristesa o la frustració de la desgràcia viscuda.

Si sabem celebrar els nostres èxits igual que afrontar les nostres desgràcies el nostre recorregut serà més fàcil i no caurem a la xarxa que algunes vegades ens salva, però d'altres també ens atrapa i ens crea dependència. Només ens cal mantenir el centre.

HORÒSCOP

Roser Bona

Del 12-05-2023 al 18-05-2023

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Vols posar-te al dia i et compres un nou mòbil o ordinador. Et cuides més i ajustes la dieta a les teves necessitats. Un veí sorollós molesta i hauràs de prendre mesures.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

El Sol en conjunció a Urà inclina a profunds canvis interns. Tu ja no ets la mateixa persona i ja no t'agraden les mateixes coses. Tens notícies d'un amor del passat.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Mercuri deixa la retrogradació i sents que ja has de passar a l'acció. Si no estàs a gust a la feina, cerques altres opcions que et facin sentir en sintonia amb tu mateix.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Amb la Lluna minvant sents que voldries deixar enrere sentiments negatius i mals records. Dones voltes a la idea de buscar-te la vida en un altre indret i començar de nou.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Poses energia a oferir una imatge més juvenil. Pots rebre una oferta laboral que ve d'una altra província o comunitat. En l'amor, et sents atret per algú de més edat.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Et mous per resoldre algun problema de salut o per millorar els hàbits del dia a dia. T'interesses per noves maneres de veure la vida o bé augmenta la teva fe religiosa.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

Gestions vinculades a transmissió patrimonial o herències. L'ambient laboral pot ser més tranquil. Si tens un problema de salut, cerques un professional amb més experiència.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

El passat et ve a buscar. Això pot ser un antic amor que torna, antics companys de feina o que trobes un objecte perdut. Coneixes gent jove i que desprèn molta energia.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Si en l'àmbit laboral les coses estaven estancades, s'obre una nova etapa. Reps els resultats d'una prova mèdica. Per millorar l'economia, hauràs de renunciar als capricis.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Algú més jove et mostra el seu interès i hauràs de decidir si vols donar-li una oportunitat. Si has de signar un contracte/sol·licitud, mira que les dades siguin correctes.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Alguna cosa que estaves esperant fa temps sembla que es paralitza i tocarà esperar una mica més. Un familiar d'edat avançada et dona un consell que et serà molt útil.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Després d'unes setmanes que poden haver estat mogudes, ara vius un moment més dolç i amb més pau interior. Cerques la manera de tenir temps per a tu i per als que estimes.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Millaret i Valls

Novetats del 76è Festival de Canes

Del 16 al 27 de maig de 2023 tindrà lloc la 76a edició del Festival de Canes. El cartell d'enguany està protagonitzat per l'actriu Catherine Deneuve, una icona cinematogràfica del cinema francès, a partir d'una fotografia de Jack Garofalo corresponent al rodatge de *La Chamade* (1968, Alain Cavalier), adaptació d'una novel·la de Françoise Sagan.

Canes ha anunciat que la pel·lícula inaugural anirà a càrrec de Maïwenn amb un melodrama d'època, *Jeanne du Barry*. La directora, guionista, actriu i productora francesa Maïwenn es converteix en la primera dona a inaugurar aquest certamen. Maïwenn ja va guanyar el Premi del Jurat per la seva primera participació a concurs a Canes, *Polisse* (2011), i quatre anys més tard tornaria a la Selecció Oficial amb *Mon roi*, pel·lícula que li va valdre a Emmanuelle Bercot el premi a la millor actriu.

En aquest sisè llargmetratge de la directora francesa, la mateixa Maïwenn es reserva el paper del personatge principal, Madame du Barry, i ho fa al costat de Johnny Depp, Benjamin Lavernhe, Melvil Poupaud, Pierre Richard, Pascal Greggory i India Hair. Un film que explica l'ascens i la caiguda en desgràcia de Jeanne Vaubernier, una jove de família humil afamada de cultura i plaer, que gràcies a la seva intel·ligència i al seu encant aconsegueix pujar en l'escala social fins a convertir-se en la preferida del rei Lluís XV, i escandalitzar així la cort de Versalles.

D'altra banda, una producció animada de Disney i Pixar tancarà com a última projecció el Festival de Canes, *Elemental* de Peter Sohn. Serà la quarta vegada que els estudis Pixar presenten una obra seva a Canes després d'*Up*, *Del revés/Inside Out* i *Soul*. Entre les efemèrides anunciades per Canes destaca el retorn de Pedro Almodóvar per presentar el seu curtmetratge en format western gai rodat en el sud espanyol *Strange Way of Life* amb protagonisme estel·lar d'Ethan Hawke i Pedro Pascal.

Almodóvar, que ha rodat el seu segon treball rodat en anglès després de *La voz humana* (2020), tornarà a trepitjar la catifa vermella d'un festival que sempre l'ha estimat. Almo-

dóvar ha estat present en diverses ocasions acompanyant les seves pel·lícules a competició i recollint diferents guardons, com el de millor director per *Todo sobre mi madre* (1999) o el de millor guió per *Volver* (2006). A més, Almodóvar ha tingut l'honor de ser el primer director espanyol a inaugurar el festival gràcies a *La mala educación* (2004), a part d'haver estat president del Jurat de la secció oficial en l'edició de 2017.

El Festival de Canes també ha avançat l'estrena mundial d'*Indiana Jones y el Dial del Destino* de Lucasfilm, de nou amb Harrison Ford en el paper del cèlebre arqueòleg. Una *premiere* mundial, projectada fora de concurs, amb un repartiment que compta també amb Phoebe Waller-Bridge, Antonio Banderas, John Rhys-Davies, Toby Jones, Boyd Holbrook, Ethann Isidore i Mads Mikkelsen. La pel·lícula està dirigida per James Mangold i compta de nou amb Steven Spielberg i George Lucas com a productors executius, els creadors de la franquícia. John Williams ha compost la banda sonora, com en les precedents ocasions de les pel·lícules d'*Indiana Jones*, des de l'original *A la recerca de l'arca perduda* (1981).

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas

Veus i l'Escolania de Montserrat canten per la pau a Granollers

'Missa per la pau'. Veus-Cor Infantil Amics de la Unió de Granollers i Escolania de Montserrat. Església de Sant Esteve. Divendres, 12 de maig, 21h.

Dos dels cors de veus blanques més destacats del panorama musical actuen junts per primera vegada. Ho fan amb aquesta obra de grans dimensions escrita especialment per a aquesta ocasió per un dels compositors més rellevants de l'actualitat, Bernat Vivancos, i sota la direcció de Lluís Vilamajó.

La 'nova' orquestra Venus

Venus la Gran Orquestra. Pista poliesportiva, Sant Hipòlit de Voltregà. Diumenge, 14 de maig, 18.00h.

L'orquestra de ball Venus, amb més d'un quart de segle sobre els escenaris, presenta aquest diumenge a Sant Hipòlit una renovada formació, que creix en nombre de músics i vocalistes. Ho farà amb la doble proposta de concert i ball.

CINECLUB

CINECLUB VIC
Dimarts 16 - 20h
VO en castellà
Espai ETC

'El agua'

Espanya, 2022. Dir.: Elena López Riera. És estiu en un petit poble al sud-est del país. Una tempesta amenaça de tornar a desbordar el riu. Una vella creença afirma que algunes dones estan predestinades a desaparèixer amb cada nova inundació perquè "tenen l'aigua a dins".

El debut en el llargmetratge d'Elena López Riera va tenir una molt bona acollida a la quinzena de realitzadors del Festival de Canes. Estem davant d'un relat suggerent sobre tres generacions de dones i les diferents formes en què conviuen amb els mites de la terra. Tres dones d'aigua connectades entre elles i amb el seu entorn proper, envoltades del misticisme propi de la tradició i dels relats orals que, encara avui, continuen impregnant la manera en què les noves generacions s'enfronten a la vida.

AC GRANOLLERS
Dijous 18 - 19h VO
Cicle Wim Wenders
Cinema Edison

'El amigo americano'

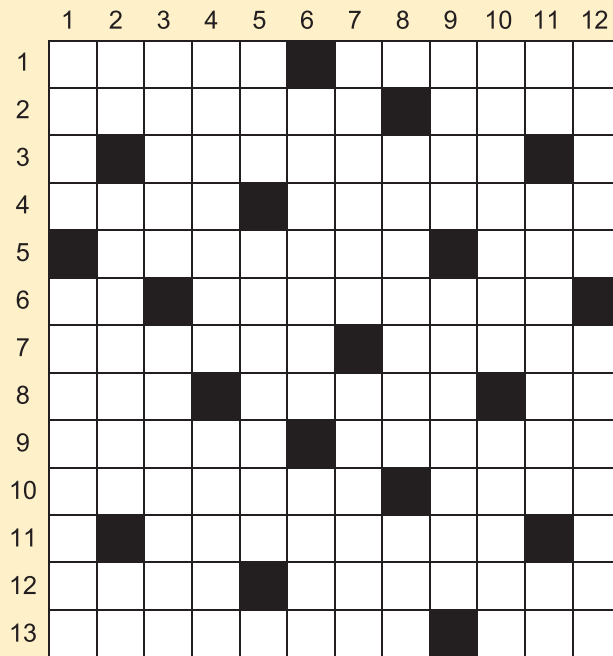
Alemanya, 1977. Dir. Wim Wenders. Thriller, drama, crim. El marxant americà Tom Ripley (Hopper) intenta posar a prova la integritat de Jonathan Zimmermann, un humil fabricant de marcs (Bruno Ganz) que pateix una malaltia terminal. Ripley presenta un gàngster que li ofereix molts diners a canvi que treballi per a ell com a assassí a sou. Al principi rebutja l'oferta, però, en pensar en el precari futur que espera a la dona i el fill després de la seva mort, acaba acceptant el tracte. Aquest film, considerat de culte dins de la cinematografia europea, va convertir Wim Wenders en director estrella en fer una versió personal i europea d'una novel·la de Highsmith i d'un gènere, la sèrie negra, que fins aleshores es creia exclusivament americana.

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS _ Pau Vidal

HORIZONTALS: 1. La guardem pel sant del patró o la patrona, perquè la normal ja és cosa de cada dia (dos mots) / 2. Llengua semítica per declarar-se a la patrona dels impossibles. Duu el gibó tot rebregat, com que és orat... / 3. Capciró del dit. Amb aquestes qualsevol va ben empolainat. Una d'un / 4. Estaven pel sermó. Cosí del termòstat, el que està pres / 5. Sort que són amfibis, que si no durien una quantitat de pus... De les robes a l'urbs / 6. Anticip d'anticip. Dosificacions pensant en la competició / 7. Rebutat havent dinat. Gira tant a la dreta com a l'esquerra / 8. Universitat Catalana d'Intermig. Estranys mails parlant de religió. El franc / 9. Ocell que obeeix el cabró. Miri allà darrere / 10. Prou acalorada i sensual per ocultar un traïdor. Com a pedra és una conquesta / 11. Un i gràcies. Ella ens acusa d'això, quan diu que tots som iguals. Cincents i més gràcies / 12. Clau esguerrat per una mitja calúmnia. Psicosi abans de Hitchcock / 13. Ídem, però ara per taques blanques a les ungles. Existiu en tant que salari.

VERTICALS: 1. Cançó de l'enfadós lisboeta. Seguir aquests concerts és una qüestió d'oïda / 2. Principi d'embòlia. Foc en potència, però no pas a discreció. Fragment d'aeròlit / 3. Primer plat. Ha de rentar plats, ell, però sa germana petita encara pitjor / 4. Que antiquada, la manera d'avisar del xàfec. Quatre gats miolant a l'església / 5. Amics d'Intentar Lligar. No és negociació de la voluntat, ans voluntat de dir que no. A la vençuda va la tercera / 6. Tenen tares, els defectuosos. M'assec

a taula amb el meu nino en forma de saure / 7. Atzabeja amb regust de galeta i nom de sant. Enzims alliberadors / 8. Rauca passant del senyor Esteve. No pot ser un estrat, no ens hauria quedat tan apropiat. Punt àlgid d'una intuïció / 9. Sobrat de pes. És a la goma com a la llum el lucífer / 10. "Auxili, un tir!", i au, ja està pispat. És idèntic amb un altre que fa el pi / 11. Sempre posant condicions. El tot, el cosmos, en una ampolla de vodka. Sempre posant condicions / 12. Massa enginyosos per als tenors. Terreny de conreu passat per aigua.

SUDOKUS

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: molt difícil

	6	5	2					
								3
	4			6	7			
		7	8		6			2
		3	7					1
				2		7		6
4			6			3		5
				1	4			
5								9

Dificultat: fàcil

	2			8		5		6
		9				3		4
		5	4	7		9	2	8
		3						
7	5	4	3	6				
				2	5			3
3				5				8
	4	2	8					
	8		6		7		5	2

QUADRE NUMÈRIC

3	-		+		8
-		-		-	
	-	8	-		-9
-		+		+	
9	+	7	+		18
-10		0		3	

SOPA DE LLETRES

E	V	T	F	B	O	D	I	A	E
R	N	O	M	Y	L	V	Y	C	I
P	L	P	O	P	E	U	Q	L	D
K	L	E	P	S	Ò	G	E	À	N
Y	S	O	P	K	L	H	S	S	I
P	V	Y	R	A	W	K	A	S	D
S	K	A	T	O	H	K	M	I	N
T	S	E	E	F	C	L	B	C	S
Q	M	C	K	H	F	K	A	A	E
V	O	O	A	Q	H	M	Y	W	N

Trobeu aquestes paraules a la sopa de lletres. Poden anar en qualsevol direcció. Les paraules poden compartir lletres a mesura que es creuen.

- Blues
- Clàssica
- Folk
- Gòspel
- Heavy
- Indie
- Metal
- Pop
- Rock
- Samba

SOLUCIONS

	3	0		10	
18	2	+	7	+	-
		+			4
-9	5	-	8	-	
		+		+	
	6	+	1	-	3

9	6	5	2	3	8	1	4	7
5	8	6	3	9	5	6	2	6
7	3	9	5	1	4	2	6	8
4	1	2	6	8	9	3	7	5
8	9	4	1	2	3	7	5	6
6	2	3	7	9	5	8	1	4
1	5	7	8	4	6	9	2	3
3	4	1	9	6	7	5	8	2
2	7	8	4	5	1	6	3	9
9	6	5	2	3	8	1	4	7

Dificultat: molt difícil

9	8	1	6	3	7	4	5	2
5	4	2	8	1	9	6	3	7
3	7	6	5	4	2	1	8	9
6	9	8	1	2	5	7	4	3
7	5	4	3	6	8	2	9	1
2	1	3	7	9	4	8	6	5
1	3	5	4	7	6	9	2	8
8	6	9	2	5	1	3	7	4
4	2	7	9	8	3	5	1	6

Dificultat: fàcil

1	F	E	S	T	A	G	R	O	S	S	A
2	A	M	O	R	I	T	A	B	O	I	G
3	D	O	P	O	L	A	I	N	E	S	U
4	A	T	O	S	T	A	T	O	S	T	A
5	O	R	A	N	O	S	A	T	G	E	S
6	A	N	A	L	O	A	L	O	R	O	T
7	C	I	G	A	L	O	R	O	T	O	R
8	U	C	I	A	M	L	A	L	E	G	E
9	S	I	B	I	L	I	T	A	L	E	G
10	T	O	R	R	I	D	A	F	I	T	A
11	I	E	G	O	S	T	E	S	D	E	S
12	C	A	L	U	N	E	N	O	S	I	
13	S	E	L	L	E	N	O	S	I		U